

Nemám pocit, že bychom se rozdělili, říká Porubjak

Ostrava - Režisér a teatrolog Martin Porubjak, který nyní působí ve Slovenském národním divadle a v minulosti bylo jeho jméno spojeno se slavnou érou bratislavského Divadla Korzo, patří k výrazným postavám nejen v divadelním životě na Slovensku, ale také v tuzemsku. Od šedesátých let sledoval pravidelně aktivitu českých divadel, o nichž také pravidelně psával, důvěrně zná pražské soubory Divadla Semafor, Na Zábřadlích, samozřejmě i brněnského Divadla Na provázku. Už jen pro tuto spolupráci s českými divadly nemá ovšem pocit, že by se obě země od sebe kulturně vzdálily.

Co vás přivedlo ke spolupráci s činoherním souborem Národního divadla moravskoslezského v Ostravě?

Vystoupení ostravského souboru jsem viděl již dříve na několika přehlídkách. Například v Brně bývá setkání, které se jmenuje Trialog. Tam se představují národní divadla z Prahy, Brna. A šéfa ostravské činohry Juraje Deáka už znám z Prahy, když ještě studoval na DAMU.

S ostravskými herci uvádíte starší hru italského dramatika Carla Gozziho. Provedl jste úpravy textu?

Žádné jazykové inovace, ani v tom smyslu, že bych chtěl hru přivést blíže k současnosti, třeba jiným prostředím nebo dokonce určitým novým tématem, jsem neudělal. Snažil jsem se respektovat autora ve dvou rovinách. V poloze komedie dell'arte a v poloze orientální pohádky, fantazijní hry.

Považujete Gozziho za komplikovanějšího než Carla Goldoniho, který bývá v současnosti v divadlech velmi často uváděn?

Řekl bych, že je rafinovanější autor než Goldoni. Gozzi byl sofistikovanější, byl autor vzdělanců, zatímco Goldoni vycházel z prostředí ulice. Ale tím nechci vůbec říct, co je více nebo méně. Goldoni měl tu vlastnost, že si uvědomoval, že píše jednoduché hry s běžnými postavami z ulice. Snažil se proto napodobit i jazyk. Gozzi se naopak nechtěl tím, že vytváří něco smyšleného, že neusiluje o napodobení reality a že mu jde jis-

tým způsobem o stylizovaný obraz, což je v umění nakonec běžný jev, stejně jako u kinematografie. Tam na jedné straně existuje cinema verité a italský neorealismus a na druhé straně zase tvorba režisérů Reného, Feliniho. Tak jeden proud umění vychází z autenticity a ten druhý zase nezakrývá umělost artefaktu.

Spolupracujete v současnosti i s jinými českými divadly?

V této chvíli ne, ale dříve jsem připravil pro Národní divadlo v Praze dvě inscenace, a to na scéně Divadla Kolowrat, kde jsem nastudoval hru Ondreja Šulaja O pejskovi a mačičce. Byla to vlastně československá inscenace, nedávno zrovna měla premiéru po pěti letech od premiéry. Také jsem připravil hru Tankreda Dorsta Pan Paul.

Co si v souvislosti s představením přejete?

Jsem pověřivý, a proto si raději nic nepřiji. Snad jen, aby při premiéře nikomu nespadlo něco na hlavu.

JIRÍ MACHÁČEK

Premiéra hry Král jelenem předvede situační klauniádu, ale i mystiku

Ostrava - Činoherní soubor Národního divadla moravskoslezského chystá na sobotu premiéru hry Král jelenem italského autora z osmnáctého století Carla Gozziho. Herci představí inscenaci v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě v nastudování významného slovenského režiséra a teatrologa Martina Porubjaka.

"Král jelenem představuje pohádku pro dospělé. Autor hry podobných děl napsal deset. Navázal v nich na tradici italské commedia dell'arte," uvedla dramaturgyně Alice Taussiková. Tento žánr se pěstoval v Itálii od doby renesance. Dramatik Gozzi však komedii obohatil a vytvořil svěbytný žánr dramatických pohádek, jimiž se stal ve své době velmi populární. "Jeho současník Carlo Goldoni musel dokonce odejít z Benátek, protože jeho hry už neměly úspěch," řekla

Taussiková. V závěru divadelní sezony tak divadelníci představí méně náročné dílo, než jakým bylo třeba představení Návštěva staré dámy Friedricha Dürrenmatta.

"Gozzi je komplikovanější než Goldoni. Jeho hra obsahuje situační klauniádu, ale zároveň rozvíjí fabuli, v níž se setkáváme s mystikou a zázraky," řekl Porubjak, který se domnívá, že herecká invence se tak může projevit v rovině snových představ protagonistů. "V jeho díle je hodně iracionální."

Gozziho hra má komplikovanější příběh než hry, které psal Goldoni. "Benátky byly městem karnevalů, setkávaly se tady vlivy evropského i orientálního ducha," řekl Porubjak. "Protože bylo publikum hodně kultivované, přijalo tehdy Gozziho kladně. Zdá se mi, že se nyní cosi

podobného vrací. A zdejší činohra má navíc hodně talentovaných herců," sdělil režisér.

Při převádění hry do činoherní podoby museli tvůrci inscenace vycházet z několika textů. "V Čechách neexistuje kompletní překlad Gozziho díla," vysvětlil Porubjak. Při orientálních scénách využívá starší verzi překladu, v komediálních zase pozdějšího a modernějšího.

Výpravu vytvořil další významný host - Aleš Votava, výtvarníkem kostýmů je Marija Havran. "Každou postavu charakterizuje konkrétní barevnost," řekl Porubjak.

V inscenaci se představí dvě nové tváře činoherního souboru - Lenka Čermáková a Petr Sýkora. V dalších rolích vystoupí známí ostravští herci David Viktora, Stanislav Šárský, Anna Cónová a další. JIRÍ MACHÁČEK

Režisér Martin Porubjak při zkoušce hry Král jelenem v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě
FOTO: MAFA - MARTIN POPELÁJ

MF DNES 22.5.1998